

Основні новації при підготовці тендерних пропозицій учасника

Зміни до Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон) запровадили нові гнучкі інструменти для участі в торгах, що направлені на посилення принципів публічних закупівель, а саме створення умов для добросовісної конкуренції серед учасників; підвищення ефективності та пропорційності, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель. Розглянемо основні новації й те, на що необхідно звернути увагу при підготовці тендерних пропозицій.

Розширені кваліфікаційні критерії

До вже трьох наявних кваліфікаційних критеріїв додано четвертий — наявність фінансової спроможності, підтверженої фінансовою звітністю.

Згідно з частиною 3 статті 16 Закону, у разі встановлення **кваліфікаційного критерію фінансової спроможності замовник не має права вимагати надання підтвердження обсягу річного доходу (виручки) в розмірі більшому, ніж очікувана вартість предмета закупівлі** пропорційно очікуваній вартості частини предмета закупівлі (лота) в разі поділу предмета закупівель на частини.

Учасники повинні послуговуватися при підготовці документального підтвердження вимогами тендерної документації та наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”» № 73 від 07.02.2013.

Необхідно пам'ятати, що **звітним періодом** для складання фінансової звітності є **календарний рік**. Учасники, які працюють менше одного року, у складі тендерної пропозиції повинні надавати документи на підтвердження фінансової спроможності за період своєї діяльності, починаючи з дня державної реєстрації. У разі якщо для учасника передбачено інші законодавчі вимоги, то такий учасник обов'язково надає лист-пояснення в довільній формі щодо особливих причин та обставин з посиланнями на законодавче підґрунтя.

У разі якщо участь у торгах беруть учасники-нерезиденти, то такі учасники у складі своєї тендерної пропозиції надають оформлену відповідним чином, а саме перекладену українською мовою, копію відповідного звітного документа, передбаченого законодавством країни нерезидента, за попередній рік (або пояснювальну записку).

Нові підстави для відмови в участі у закупівлі

Статтю 17 Закону введено нові підстави для відмови в участі у закупівлі (крім випадків, зазначених у пунктах 2, 4, 5 ч. 2 ст. 40 Закону про закупівлю), а саме:

До учасника застосовано санкцію у вигляді заборони на здійснення в неї публічних

закупівель товарів, робіт і послуг згідно із Законом України «Про санкції» (п. 11 ч. 1 ст. 17 Закону).

Службову (посадову) особу учасника, яку уповноважено учасником представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі, фізичну особу, яка є учасником, притягнуто до відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з використанням дитячої праці чи будь-якими формами торгівлі людьми (п. 12 ч. 1 ст. 17 Закону).

Учасник процедури закупівлі не виконав свої зобов'язання за раніше укладеним договором про закупівлю з цим самим замовником, що призвело до його дострокового розірвання, і було застосовано санкції у вигляді штрафів та/або відшкодування збитків — протягом трьох років з дати дострокового розірвання такого договору (ч. 2 ст. 17 Закону).

Також звертаємо увагу, що відповідно до ст. 17 Закону **учасник процедури закупівлі в електронній системі закупівель під час подання тендерної пропозиції повинен підтвердити відсутність підстав, передбачених пунктами 5, 6, 12 і 13 ч. 1 та ч. 2 ст. 17. У разі якщо замовником у тендерній документації не встановлено спосіб підтвердження, то учасник самостійно визначає такий спосіб.**

Документальне підтвердження відсутності підстав, передбачених пунктами 5, 6, 12 і 13 ч. 1 та ч. 2 повинно визначатися замовником для надання таких документів лише переможцем процедури закупівлі через електронну систему закупівель.

Щодо першої підстави (заборона на здійснення публічних закупівель): таку підставу може застосувати замовник у разі накладення на учасника санкції, передбаченої п. 10 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції» від 14.08.2014 № 1644-VII.

Використання дитячої праці й торгівля людьми

Щодо другої підстави (**використання дитячої праці чи торгівля людьми**): слід акцентувати на тому, що зазначена підстава для відмови в участі у закупівлі може бути застосована в контексті притягнення особи як до кримінальної відповідальності, так і до інших видів відповідальності, установлених законом. Згідно з ч. 3 та ч. 6 ст. 17 Закону про закупівлі, задля підтвердження факту відсутності підстав для відмови в участі в закупівлі за п. 12 ч. 1 ст. 17 Закону про закупівлі учасник (переможець) повинен надати розширену **«повну»** довідку з МВС [довідка про притягнення до кримінальної відповідальності, відсутність (наявність) судимості або обмежень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством України) (**щодо кримінальної відповідальності**)] та довідку в довільній формі щодо підтвердження відсутності факту притягнення до відповідальності за порушення, що пов'язане з використанням дитячої праці.

Детальніше щодо нових підстав відхилення читайте на порталі RADNUK.COM.UA у статті **«Не вимагай того, що можеш побачити і сам!»**.

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/praktika-oskarzhennja/osnovni-novatsii-pry-pidhotovtsi-tendernykh-propozytzij-uchasnyka/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

Наявність в учасника заборгованості зі сплати податків і зборів

Окрім вищезазначених підстав, для відмови в участі у закупівлі доцільно акцентувати на такій підставі, як наявність в учасника заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) (п. 13 ч. 1 ст. 17 Закону). Наявність заборгованості не є автоматичною підставою для відхилення. Для відхилення необхідним є факт відсутності здійснених учасником заходів щодо розстрочення і відстрочення наявної заборгованості в порядку та на умовах, визначених законодавством країни реєстрації такого учасника.

У разі наявності в учасника заборгованості зі сплати податків або інших загальнообов'язкових платежів необхідно для виключення відхилення надати довідку про відстрочення і розстрочення.

Детальніше щодо заборгованості читайте на порталі RADNUK.COM.UA у статті [«Підтверджуємо відсутність заборгованості зі сплати податків і зборів \(обов'язкових платежів\) після 19.04.2020»](#).

Невиконання зобов'язань за раніше укладеним договором

Щодо **невиконання зобов'язань за раніше укладеним договором** для перевірки замовником даної вимоги відповідно до ч. 2 ст. 17 Закону необхідна наявність хоча б однієї з обставин:

наявний факт невиконання учасником своїх зобов'язань за раніше укладеним договором із цим самим замовником, що призвело до його дострокового розірвання;

наявний факт застосування до такого учасника санкцій (штраф або відшкодування збитків).

Підставу застосовують протягом трьох років з дати дострокового розірвання такого договору.

Звертаємо увагу, що дані обставини не є обов'язковими та є правом замовника.

Крім того, це стосується договорів, укладених після 19 квітня. У разі відсутності таких підстав учасники у складі тендерної пропозиції надають довідки в довільній формі щодо відсутності вказаних підстав.

Детальніше про можливість замовника відхилити учасника за невиконання зобов'язань читайте на порталі RADNUK.COM.UA у статті [«Відхилення тендерних пропозицій ненадійних учасників за новим Законом: бути чи не бути?»](#).

Виправлення помилок протягом 24 годин

Все для закупівель на одному порталі

У ч. 16 ст. 29 Закону зазначено, що якщо замовником під час розгляду тендерної пропозиції учасника виявлено невідповідності в інформації та/або документах, що подані учасником у тендерній пропозиції та/або подання яких вимагалось тендерною документацією, він розміщує у строк, який не може бути меншим ніж два робочих дні до закінчення строку розгляду тендерних пропозицій, повідомлення з вимогою про усунення таких невідповідностей в електронній системі закупівель.

Які саме невідповідності необхідно усунути учасникам:

що підтверджують відповідність учасника процедури закупівлі кваліфікаційним критеріям відповідно до статті 16 Закону;

на підтвердження права підпису тендерної пропозиції та/або договору про закупівлю.

Повідомлення з вимогою про усунення невідповідностей повинне містити таку інформацію:

перелік виявлених невідповідностей;

посилання на вимогу (вимоги) тендерної документації, щодо якої (яких) виявлено невідповідності;

перелік інформації та/або документів, які повинен подати учасник для усунення виявлених невідповідностей.

З прикладом такого повідомлення про усунення порушень знайомтесь на порталі RADNUK.COM.UA за [посиланням](#).

Звертаємо увагу, що замовник за 2 р. д. до закінчення розгляду терміну розгляду тендерних пропозицій у разі виявлення вищезазначених обставин повинен звернутися до учасників через електронну систему закупівель із зазначенням переліку невідповідностей, які необхідно усунути.

Відповідно до ч. 9 ст. 26 Закону учасник процедури закупівлі виправляє невідповідності в інформації та/або документах, що подані ним у своїй тендерній пропозиції, виявлені замовником після розкриття тендерних пропозицій, шляхом завантаження через електронну систему закупівель уточнених або нових документів в електронній системі закупівель протягом 24 годин з моменту розміщення замовником в електронній системі закупівель повідомлення з вимогою про усунення таких невідповідностей.

Замовник не може розміщувати щодо одного й того ж учасника процедури закупівлі більш ніж один раз повідомлення з вимогою про усунення невідповідностей в інформації та/або

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/praktika-oskarzhennja/osnovni-novatsii-pri-pidhotovtsi-tendernykh-propozytzij-uchasnyka/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

документах, що подані учасником у тендерній пропозиції.

Детальніше про рішення колегії щодо виправлення невідповідностей протягом 24 годин учасниками читайте на порталі RADNUK.COM.UA в матеріалі [«24 години: незавантажені документи. Чи є другий шанс?»](#), [«Відсутність статуту у складі тендерної пропозиції - чи підстава для відхилення?»](#).

Що стосується об'єднань учасників

У змінах до Закону виділено окрему категорію учасників — об'єднання учасників.

До об'єднання учасників належать:

окрема юридична особа, створена шляхом об'єднання юридичних осіб-резидентів;

окрема юридична особа, створена шляхом об'єднання юридичних осіб (резидентів та нерезидентів);

об'єднання юридичних осіб-нерезидентів зі створенням або без створення окремої юридичної особи.

У разі участі об'єднання учасників підтвердження відповідності кваліфікаційним критеріям (ст. 16 Закону) здійснюється з урахуванням узагальнених об'єднаних показників кожного учасника такого об'єднання на підставі наданої об'єднанням інформації.

Детальніше про об'єднання учасників читайте на порталі RADNUK.COM.UA у статті [«Особливості участі об'єднання учасників у закупівлях: що нового з 19 квітня?»](#).

Подання конфіденційної інформації

У разі подання учасником інформації, яка обґрунтовано визначена учасником як конфіденційна, у тому числі що містить персональні дані, така інформація не підлягає розкриттю.

Слід зазначити, що конфіденційною не може бути визначена інформація про запропоновану ціну, інші критерії оцінки, технічні умови, технічні специфікації та документи, що підтверджують відповідність кваліфікаційним критеріям відповідно до статті 16 Закону, і документи, що підтверджують відсутність підстав, установлених статтею 17 Закону. Тому до визначення конфіденційної інформації треба підходити виважено та обґрунтовано.

Технічні вимоги

Статтею 23 Закону додано новий документ «Технічна специфікація» та розширено вимоги до технічних вимог. У технічній специфікації замовник зазначає характеристики товарів, робіт або послуг, що закуповуються, у тому числі їхні технічні, функціональні та якісні

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/praktika-oskarzhennja/osnovni-novatsii-pri-pidhotovtsi-tendernykh-propozytzij-uchasnyka/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

характеристики. Характеристики товарів, робіт або послуг можуть містити опис конкретного технологічного процесу або технології виробництва чи порядку постачання товару (товарів), виконання необхідних робіт, надання послуги (послуг). Або посилання на стандартні характеристики, технічні регламенти та умови, вимоги, умовні позначення та термінологію, пов'язані з товарами, роботами чи послугами, що закупаються, передбачені існуючими міжнародними, європейськими стандартами, іншими спільними технічними європейськими нормами, іншими технічними еталонними системами, визнаними європейськими органами зі стандартизації або національними стандартами, нормами та правилами.

Учасник у складі тендерної пропозиції надає документи щодо підтвердження всіх встановлених вимог.

Детально про технічні вимоги читайте на порталі RADNUK.COM.UA у статтях [«Технічний паспорт як альтернатива»](#), [«Матеріально-технічна база. Як правильно користуватися цим кваліфікаційним критерієм?»](#).

Впровадження антидемпінгового механізму

У разі якщо ціна учасника **за результатами аукціону є меншою на 40 або більше відсотків** від середньоарифметичного значення ціни тендерних пропозицій інших учасників на початковому етапі аукціону, та/або **є меншою на 30 або більше відсотків** від наступної ціни тендерної пропозиції за результатами проведеного електронного аукціону, то таку аномально низьку ціну електронна система закупівель визначає автоматично, про що інформує учасника процедури закупівлі та замовника.

Учасник, який надав найбільш економічно вигідну тендерну пропозицію, що є аномально низькою, повинен надати протягом одного робочого дня з дня визначення найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції обґрунтування в довільній формі щодо цін або вартості відповідних товарів, робіт чи послуг пропозиції.

Обґрунтування аномально низької тендерної пропозиції може містити інформацію про:

досягнення економії завдяки застосованому технологічному процесу виробництва товарів, порядку надання послуг чи технології будівництва;

сприятливі умови, за яких учасник може поставити товари, надати послуги чи виконати роботи, зокрема спеціальна цінова пропозиція (знижка) учасника;

отримання учасником державної допомоги згідно із законодавством.

Детальніше про аномально низьку ціну читайте на порталі RADNUK.COM.UA у статті [«Ось такий вигляд має аномальна ціна на ProZorro»](#).

Таким чином, при підготовці тендерних пропозицій учасник повинен знати новації та діяти

на упередження для уникнення ризиків відхилення його пропозиції з метою перемоги в торгах. Важливо також пам'ятати, що Закон передбачає комунікацію замовника тільки через електронну систему закупівель. І на етапі підготовки тендерних пропозицій учасник може не пізніше ніж за 10 днів до подачі тендерних пропозицій звернутися до замовника щодо роз'яснень або внесення змін до тендерної документації. І також у разі якщо учасник вважає відхилення своєї тендерної пропозиції недостатньою аргументованою, то учасник може звернутися до замовника з вимогою надати додаткову інформацію про причини невідповідності його пропозиції умовам тендерної документації.

І головне правило, яке повинні знати учасники, є таким: тендерна пропозиція повинна дорівнювати тендерній документації. Успіхів та перемог!